

Türkiye’de Fotoğraf Sanatının Dünü Bugünü Yarını?

Refik Akyüz - Serdar Darendeliler
Geniş Açı Proje Ofisi (www.gapo.org)

Aslında bu yazının ‘Türkiye’de sanat fotoğrafı’ minvalinde bir yazı olması gerekiyordu. Fakat ‘sanat fotoğrafı’ tanımının ikircikli ve muğlak yapısı, taşıdığı ‘belge’ olma niteliğinden ötürü ilk tahlilde belgesel fotoğraf olarak tanımlamaya alıştığımız pek çok işin mecrasının beklendiği üzere artık gazeteler ya da dergiler değil galeriler, müzeler ya da kitap formu olması, günümüzde ‘belge’ ile ‘sanat’ yapan fotoğrafçıların sayısının azımsanamayacak ölçülerde olması ve daha birçok neden, bizi ‘Türkiye’de sanat fotoğrafı’ sularında yüzmekten özellikle geri koydu. Zaten önceki sayfalarda Orhan Cem Çetin’in yazısında da okuduğunuz üzere belgesel fotoğraf ile sanat olan fotoğraf arasında bir ayrıştırma yapmaya yönelik tartışma ve değerlendirmelere bir zaman sonra gerek duymayacağız. Bu nedenlerle, ‘Türkiye’de sanat fotoğrafı’ gibi tanımlanması güç ve anlamsız olabilecek bir işe girişmekten ya da ‘Türkiye’de fotoğraf sanatının dünü bugünü’ gibi uzun bir hazırlık aşaması gerektiren, kapsamlı ve bu yazının sınırlarından daha geniş bir alana ihtiyaç duyan bir incelemeden kaçınarak -ki başlıktaki çizikler bu sebeptendir, dünü ve bugünü inkâr ya da görmezden gelmekten değil- ‘Türkiye’de fotoğraf sanatının yarını’ olma potansiyeli olan -ki başlıktaki soru işaretinin sebebi de bu ‘bilinmezlik’tir-, önümüzdeki yıllarda isimlerini daha sık duy-

mayı umduğumuz, farklı tarzlarda üretim yapan yeni nesil fotoğrafçılardan oluşan bir önerme yapmayı yeğledik. Bu seçkiye -sanat olan fotoğrafı ilişkilendirmek adına galeriler dünyasına göz kırparak ve farklı bir mecra daha açabilmek adına- hali hazırda bir galeriyle anlaşması olmayan isimleri dahil ettiğimizin altını özellikle çizmek isteriz. Yoksa 2000’li yıllardan -hatta çok daha gerilerden- başlayarak ‘sanat piyasası’nda yer edinmeyi başaran isimleri de katıp üç-dört misli bir seçki yapılabilirdi. Burada yer alan fotoğrafçılar, kendilerini sosyal belgesel fotoğrafa yakın gören isimlerden kişisel belgesele yakın duranlara, arşiv malzemesinden yola çıkarak hafıza, temsil ve kimlik sorunsalını görselleştirenlerden metin ve fotoğrafı bir arada kullananlara geniş bir yelpazeden oluşuyor. Pek çoğu daha önce çeşitli festivallerde, alternatif mekânlarda ya da galerilerde açılan kişisel ve karma sergilerde yer aldılar. Yine pek çoğu kitap formuna ilgi duyuyor ve çalışmalarının nihai sunumunu kitaplar üzerinden düşünüyor. Elbette bu seçkinin dışında kalan da pek çok isim var. Takip eden sayfalarda, soyadı sırasıyla, kısa özgeçmişleri ve ‘yakın gelecekte fotoğrafı ilgili hayaliniz/he-definiz nedir?’ sorusuna verdikleri yanıtlar eşliğinde işlerinden örnekleri göreceğiniz fotoğrafçılar, umuyoruz ki siz Foto Atlas okuyucuları için ufuk açıcı ve ilham verici olacaktır.

TUĞÇE AYERDOĞAN

1980 yılı Ankara doğumlu. 2003 yılında Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü’nden mezun oldu. Fotoğraf üretimi ve eleştirel düşünmeye yönelik çeşitli fotoğraf atölyelerine katıldı.

“‘Ayışığı’ serisinin ikinci bölümünü tamamlayarak seriyi kitaplaştırmak, yakın vadede fotoğrafı ilgili en keyifli hayal ve hedefim.”

© TUĞÇE AYERDOĞAN, ‘Ayışığı’ serisinden, 2014

© KÜRŞAT BAYHAN, 'Away from Home' serisinden, 2013

© CİHAD CANER, 'Fictionalized Illusion' serisinden, 2013

CİHAD CANER

1990 İstanbul doğumlu. Rotterdam Piet Zwart Insitute'ta Media Design and Communication programında yüksek lisans eğitimi almakta. 2013 yılında Photographic Museum of Humanity ödülünü aldı.

www.cihadcaner.com

"Yakın zamandaki hedefim, halihazırda üzerinde çalıştığım 'Çekici Gerçek' serisini nihayetine erdirip sergisini açabilmek."

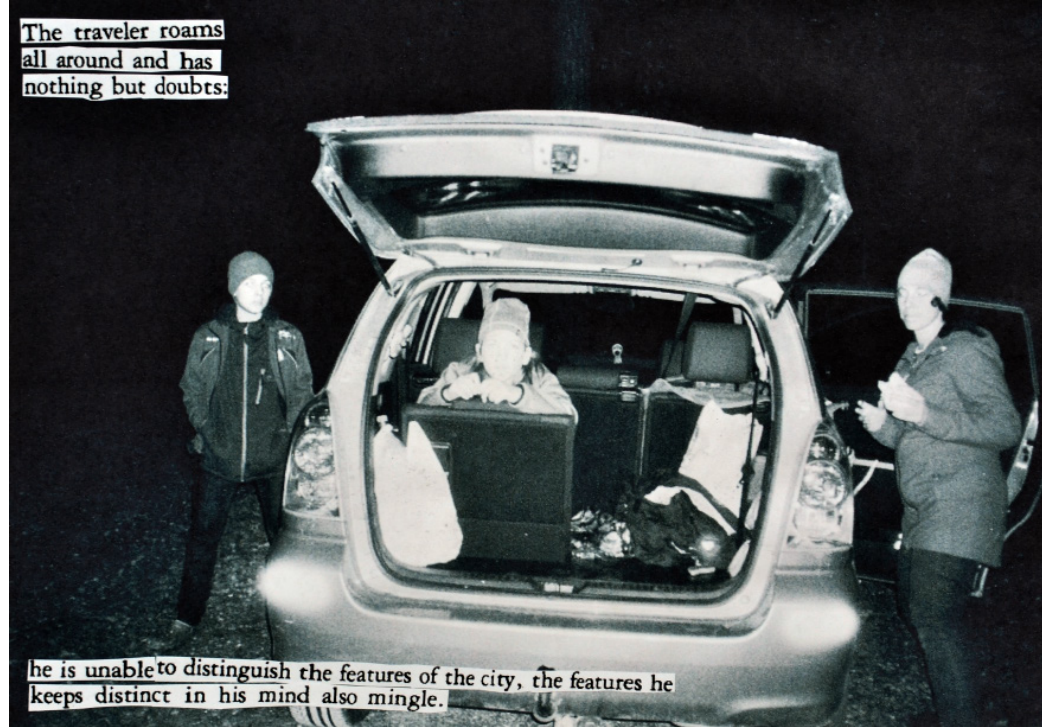
KÜRŞAT BAYHAN

1980 Malatya doğumlu. 2003 yılında Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü'nden mezun oldu. Zaman Gazetesi fotoğraf servisinde fotomuhabiri olarak çalışıyor. 2013 yılında basılan kitabı 'Away from Home', Time Magazine ve PDN editörleri tarafından yılın en iyi fotoğraf kitapları arasında gösterildi ve Photo City Sagamihara Ödülleri'nde (Japonya) Asya Ödülü'nü kazandı.

"Benim için bir yaşam tarzı olan fotoğrafın en güzel ve somut örneği kitaplar. Özellikle ilk kitabım 'Away from Home'da aldığım tadı devam ettirmek, uzun soluklu benden, bizden olan hikâyeleri fotoğraf sevdalılarıyla paylaşmak istiyorum."

You walk for days among trees and among stones. Rarely does the eye light on a thing, and then only when it has recognized that thing as the sign of another thing:

The traveler roams all around and has nothing but doubts:

he is unable to distinguish the features of the city, the features he keeps distinct in his mind also mingle.

© CANAN ERBİL, 'Geçici Kentler' serisinden, 2014

CANAN ERBİL

1992 Samsun doğumlu. Ekim 2013'te İsveç'te İngilizce ve fotoğraf öğretmeni asistanlığı yapmak için eğitim hayatına bir sene ara verdi. Ardından Fransa'nın Auzits kentinde gerçekleşen 'Le Couvent Artist Residency' misafir sanatçı programına kabul edildi. 1 ay süren bu programın ardından Türkiye'ye dönüş yaptı ve Uludağ Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'ndeki eğitimine devam ediyor.

<http://cargocollective.com/cananerbil>

"Fotoğraf genel manasıyla kişisel ifade alanım olmaya devam edecektir. Fotoğrafın ve sanatın profesyonel alanda da yaşantımdaki varlığını sürdürmesini istiyorum. Bunun için önce bir yüksek lisans programıyla yola koyulup, yerel ve uluslararası atölyelerle sürekli ve dinamik bir üretim süreci geçirmeyi hedefliyorum. Ya da bunun tam tersi bir örgü de gerçekleşebilir. Bakalım."

BERİL GÜR

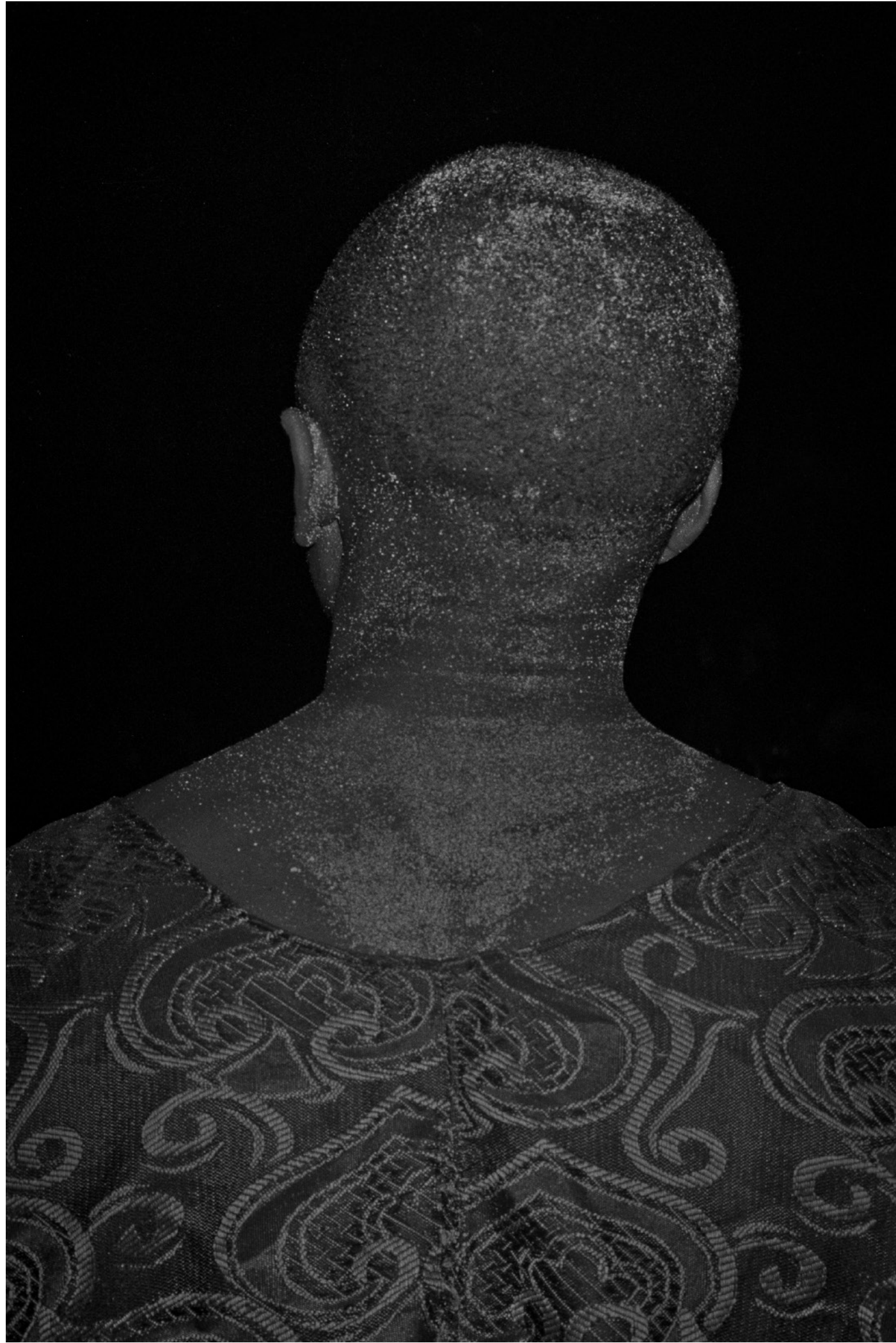
1989 İzmir doğumlu. 2013 yılında İTÜ Çevre Mühendisliği ve Şehir Planlamacılığı Bölümü'nden mezun oldu. Halen İTÜ'de Mimari Tasarım yüksek lisansı yapıyor. 'Artık Artist' adlı fotoğrafçı kolektifinin kurucu üyelerinden.

www.berilgur.com

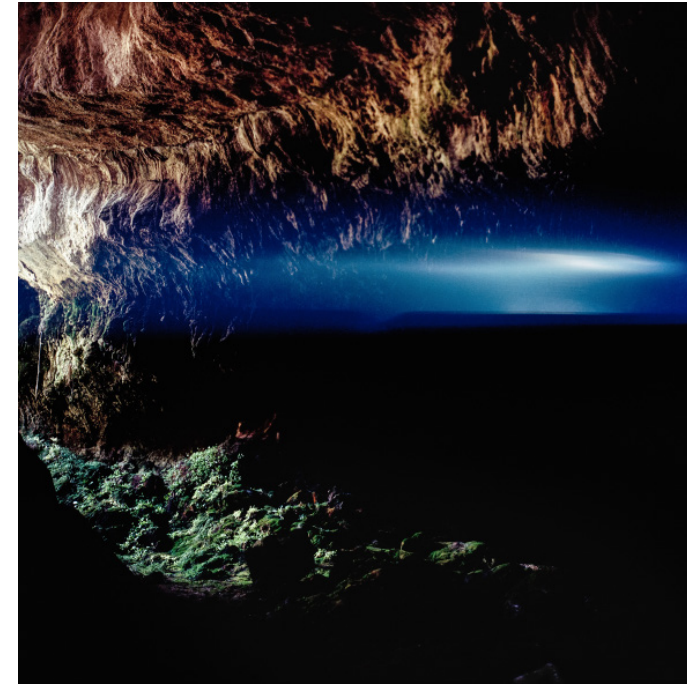
"Yakın vadedeki planım, fotoğrafla ilgili olacak yüksek lisans tezimi bitirmek ve işlerimi daha çok paylaşabilmek."

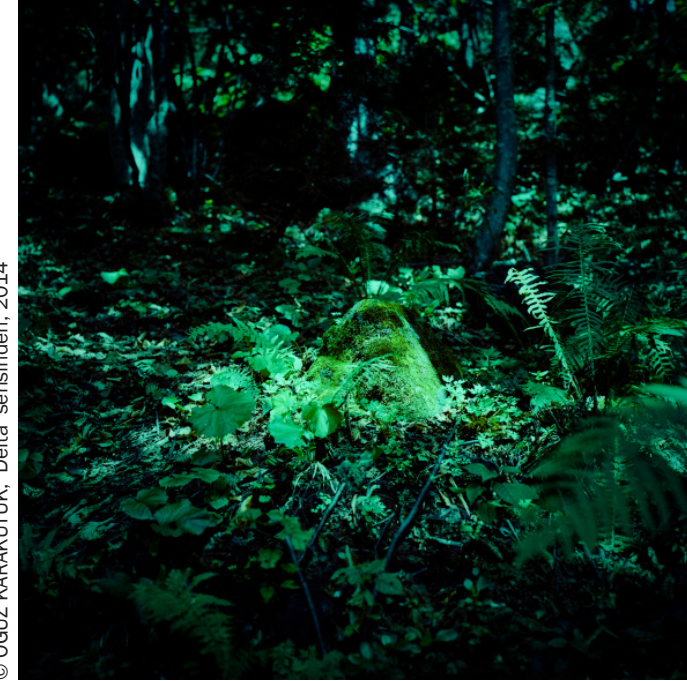
© BERİL GÜR, 'Koy' serisinden, 2012

© ATA KAM, 'Pulse' serisinden, 2014

© OĞUZ KARAKÜTÜK, 'Delta' serisinden, 2014

OĞUZ KARAKÜTÜK

1983 Ankara doğumlu. 2009 yılında Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Ankara'daki Ka Fotoğraf Geliştirme Atölyesi'nin kurucu ve ortaklarından.
www.oguzkarakutuk.com

“Ortak üretimler üzerine düşünmek ve birlikte hareket etmek isteği/fikri ile farklı disiplinler üzerinden işler üreten sanatçılar ve kolektiflerle uluslararası kişisel ve ortak projeler gerçekleştirmeyi amaçlıyorum.”

ATA KAM

1983 Ankara doğumlu. Yıldız Teknik Üniversitesi İletişim Tasarımı Bölümü'nden mezun olduktan sonra eğitimine International Center of Photography ve Parsons - The New School'da devam etti. 'Dream Land' (2012, İstanbul) ve 'White Noise' (2013, Tokyo) isimli iki kişisel yayını bulunuyor. Üçüncü kitabı 'Pulse' için hazırlıklarını sürdürüyor.

www.kam.today

“Ortak üretimler üzerine düşünmek ve birlikte hareket etmek isteği/fikri ile farklı disiplinler üzerinden işler üreten sanatçılar ve kolektiflerle uluslararası kişisel ve ortak projeler gerçekleştirmeyi amaçlıyorum.”

© EKİN ÖZBİÇER, 'Mavi Bayrak' serisinden, 2013-14

EKİN ÖZBİÇER

1984 İstanbul doğumlu. 2007 yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nden mezun olduktan sonra bir sene FAMU'da (Prag) fotoğraf eğitimi aldı.

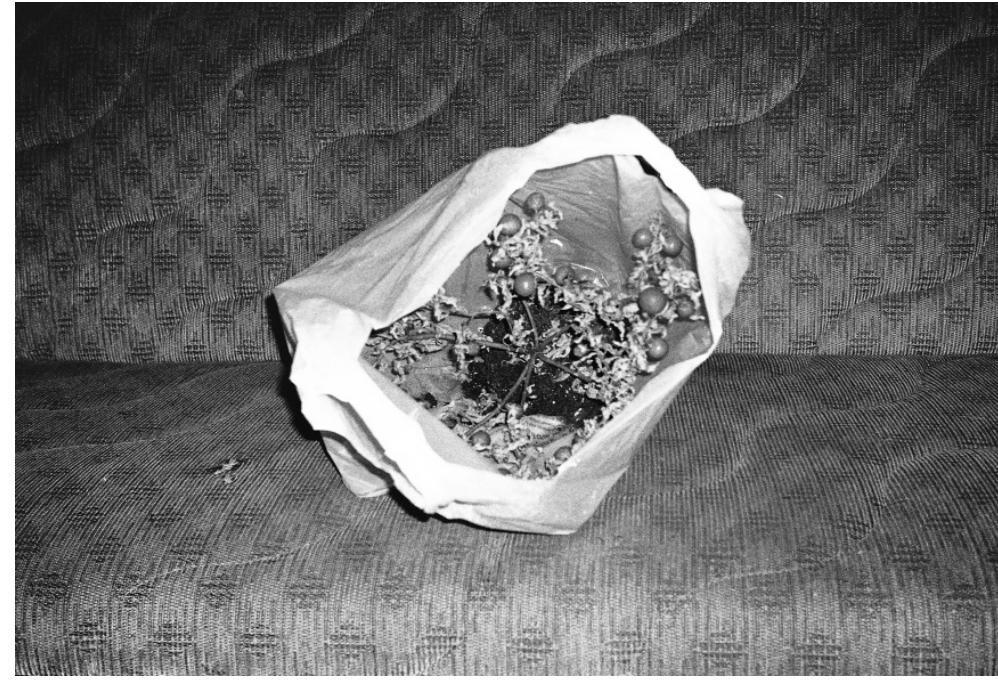
www.ekinozbicer.com

“Yakın gelecekteki hayalim, kendimi bir sanatçı olarak gerçekleştirmeye çalışırken ‘Bir yerlerde, bazı insanlar, böyle yaşarlardı.’ diyen belgeler bırakabilmek.”

İREM SÖZEN

1984 İstanbul doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi ve Politecnico di Milano'da mühendislik ve mimarlık eğitimi aldı. Halen İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde doktora öğrencisi. 2012'de 'Recall' isimli kitabını yayınladı.
www.irm.berta.me

“İkinci kitabımı yayınlamak ve bir süredir aklımda olan hayvanlarla ilgili yeni bir seriye başlamak yakın vadedeki hayallerim.”

© İREM SÖZEN, 'Sea Monster' serisinden, 2014